

SIGNATUUR MICROVORM:

SHELF NUMBER MICROFORM:

M META 0476

BIBLIOGRAFISCH VERSLAG *BIBLIOGRAPHIC RECORD*

MOEDERNEGATIEF OPSLAGNUMMER:
MASTER NEGATIVE STORAGE NUMBER:

MM69L-00410

Arme
Arme Louise. - [S.l. : s.n.], [ca. 1895]. - 59 p. : ill. ; 21 cm

Signatuur van origineel / Shelf number of original copy:
M cc 2367 N

Signatuur microvorm / Shelf number microform:
M META 0476

Filmsoort / <i>Size of film</i> :	16 mm
Beeldplaatsing / <i>Image placement</i> :	COMIC / IIB
Reductie moederfilm / <i>Reduction master film</i> :	18:1
Startdatum verfilming / <i>Date filming began</i> :	2000
Camera-operateur / <i>Camera operator</i> :	lgr

cc

2367

N

*Opus me
Louise.*

* pp. 11 en 12 van plaats
verwisseld p. 25 t/m 32 ontbreekt.
Echter: het enige bekende exemplaar!

BIBLIOTHEEK KITLV

0023 3161

067 443 540

L. Bauer

CC - 2367 - N.

ARME LOUISE.

[c. 1895]

De dood eener Moeder.

Zij kwam uit school, de kleine Louise Kersten, en als een klein dametje trippelde zij naar huis, naar haar lief maatje.

De jongens op school noemden haar gewoonlijk zwartoogje en de meisjes hadden haar den naam van krullekopje gegeven. Bijna alle groote meisjes beschouwden zich zoo'n beetje als haar beschermster, maar

Louise gaf aan geen harer de voorkeur. Zij was voor allen het lieve, zachte kind, zoodat zelfs de ondeugendste jongens haar nooit iets in den weg zouden leggen, maar veeleer haar gunst zochten.

Louise dan kwam uit school en met haar kleine trippelpasjes snelde zij alle andere kinderen vooruit, den kraton in naar haar lief moedertje. Die woonde in den kraton dicht bij de groote kazerne, want Louises papa was onderofficier.

Spoedig had de kleine meid haar woning bereikt. Even bleef zij staan om te kijken naar de kinderen, die achter haar aankwamen, toen wipte zij de kleine voorgalerij binnen, terwijl zij op vroolijken toon riep: „Dag Moesje, hier ben ik alweer. Kijk nu toch eens op mijn lei hoe mooi ik geschreven heb!”

Wat was dat? Louise bleef in de deur staan en keek verwonderd het vertrek rond. Was haar maatje er niet? En anders zat ze altijd bij die ronde tafel ijverig te naaien. Want sedert sergeant Kersten te Atjeh was, maakte zijn vrouw druk japonnen op voor de dames van de officieren, en Kersten zelf hield in de avonduren de boeken bij voor een tokohouder. En zoo verdienden die twee er een aardig duitje bij.

Maar nu vond de kleine Louise haar Moesje niet op de gewone plaats. Dat was nog nooit gebeurd, zoolang zij op school ging.

„Maatje! maatje!” riep de kleine meid nog eens uit alle macht.

„Waar is maatje toch?”

Een zacht gekreun was het eenige antwoord.

Louise spitste de ooren. Haar hartje klopte sneller.

Hoorde zij daar haar naam niet? Ja, het kwam uit de aangrenzende slaapkamer. Daar zou Moesje zeker zijn.

Vlug wipte het kleine ding naar binnen en wat zag zij nu? Haar lief maatje lag er met bleeke wangen en geheel verwrongen gelaat te bed.

Louise schrikte er van.

„Is maatje ziek? Heeft Moesje pijn?” vroeg zij met zachte, liefkoozende stem.

„Ga papa roepen, gauw lief kind”, was het eenige, dat de zieke er uit bracht.

Louise stond een oogenblik in beraad. Toen verliet zij opeens de kamer en liep zoo hard zij kon naar de kazerne om papa te roepen. Deze kwam dadelijk mee en vond zijn arme vrouw kermende van de pijn te bed.

Mijnheer Kersten begreep dadelijk, dat het een ernstige ziekte was en ging onmiddellijk naar zijn overbuur, den heer Winkelman, om hem te verzoeken den dokter te roepen. Daarna keerde hij weder terug bij de legerstede van de zieke. Een half uur later kwam de dokter binnen. Toen hij de zieke zag, schudde hij bedenkelijk het hoofd. Hij liet haar iets drinken uit een klein fleschje, maar de pijn bleef aanhouden.

Toen riep de dokter mijnheer Kersten alleen en sprak: „Uw vrouw is zeer gevaarlijk ziek. Het is noodig, dat zij zoo spoedig mogelijk naar het hospitaal wordt aervoerd. Ik zal even naar de hoofdwacht gaan en

onmiddellijk een brancard (*) zenden. Leg haar daar voorzichtig in en dek haar goed toe met een wollen deken.

Louise, die haar papa en den dokter naar de voor-galerij gevolgd was, had alles gehoord. Zij barstte in hevig snikken los, toen zij vernam, dat haar lieve mama nog dienzelfden avond naar het hospitaal moest.

„Papa”, sprak zij fluisterend, toen de dokter vertrok-ken was, „laat maatje maar hier blijven. Ik zal wel op haar passen en dan zal zij zeker spoedig beter worden”.

„Dat mag niet, lief kind”, antwoordde haar papa treurig, „nu de dokter het gezegd heeft, moet het ook gebeuren. Mama is heel erg ziek en kan hier niet genezen. Huil nu maar niet meer, want dan wordt mama nog erger. Misschien zal zij in het hospitaal wel spoedig beter worden en dan komt zij weer terug”.

Zoo trachtte mijnheer Kersten zijn dochttertje te troosten, doch hij zelf maakte zich zeer ongerust, want hij begreep wel, dat het de gevreesde cholera was, die zijn vrouw al die pijnen veroorzaakte.

De brancard kwam voor. Heel voorzichtig werd de arme moeder er in gelegd en toen brachten de oppas-

(*) Wagentje waarin zware zieken vervoerd worden.

sers haar naar het hospitaal, waar zij in de cholerazaal werd opgenomen,

Mijnheer Kersten, die er nu zeer bleek en ontdaan uitzag, ging met Louise naar de familie Winkelman, vertelde daar, wat er gebeurd was en verzocht, of zijn dochttertje er den nacht mocht doorbrengen. Dit werd met alle liefde toegestaan en mevrouw en Jetje deden al het mogelijke om Louise minder treurig te stemmen. Het mocht haar evenwel niet gelukken en eerst des avonds laat, toen de oogen van het lieve kind van vermoedheid dicht vielen, werd zij kalm. Een geruste slaap deed haar voor dien nacht het vreeselijke leed vergeten.

Toen mijnheer Kersten zijn dochttertje bezorgd had, reed hij dadelijk met een dos-à-dos naar het hospitaal, om elk oogenblik te kunnen vernemen, hoe het met zijn vrouw ging. Twee, drie uren had hij daar al gewacht en nog steeds kwam er geen verandering, Ja, de zieke werd al zwakker en zwakker en tegelijk al bleeker en bleeker. Om zes uur kwam de dokter even naar buiten. „Er is geen hoop meer, beste man”, sprak hij tot den sergeant. „Wij hebben alles beproefd, maar niets helpt. Wilt ge uw vrouw nog even zien, kom dan maar spoedig mee. Zij kan hoogstens nog een half uur leven”.

Geheel verpletterd door die vreeselijke tijding stapte mijnheer Kersten naar binnen. Daar lag zijn vrouw op het ziekbed neder. Haar oogen waren gesloten. De hevige pijnen hadden opgehouden, maar een doodelijk bleek bedekte haar gelaat. De lippen waren purper, de handen en voeten ijskoud. Toen kon de arme man zijn tranen niet langer weerhouden. Hij weende lang en bitter en dacht aan zijn lief dochtertje, dat nu reeds zoo'n goede moeder moest missen.

Al langzamer begon de pols te slaan, al onregelmatiger werd de ademhaling der stervende. Nog eenmaal opende zij de oogen, strekte de hand uit om haar man, dien zij scheen te herkennen, voor het laatst te groeten, prevelde even den naam van haar dochtertje en . . . een liefhebbende moeder was gestorven.

Belgen N. H.
B. C. L. M. Boogh

Twee lieve families

Toen Louise den volgenden ochtend wakker werd, vond zij haar papa in de voorgalerij. Zij kon dadelijk zien, dat hij heel bedroefd was, want zijn oogen waren nog rood van het huilen en hij zag er zoo bleek uit.

„Hoe gaat het met Moesje”? vroeg zij niet zonder angst.

„Heel slecht, kind.” antwoordde haar papa, en hij veegde een paar tranen weg. „Je zult je lieve maatje nooit weer terug zien. Zij heeft gisteren avond o, zooveel pijn geleden. De dokters konden haar niet helpen en om twaalf uur van nacht is zij gestorven”.

Toen barstte Louise in hevig snikken los. Mijnheer Kersten trok het diepbedroefde kind naar zich toe en zette haar op zijn knie. Met het kleine hoofdje tegen papa's schouder geleund, bleef Louise maar huilen en roepen: „ach, mijn lieve maatje, waarom zijt ge ook weggegaan? Waarom heeft U ze niet thuis gelaten, dan zou ik haar zeker wel beter hebben gemaakt!”

Mevrouw Winkelman trachtte het lieve kind te troosten. Het hielp niet. Zij snikte zoo hevig, dat ook Jetje bedroefd werd en begon te huilen.

Een oogenblik bleef alles stil, men hoorde alleen het gejammer der beide kinderen.

„Kom Louise,” sprak mijnheer Kersten opeens, „droog nu je traantjes af en ga je wasschen en aankleeden. Straks mag je mee gaan naar het hospitaal om een krans te leggen op de lijkbaar van je arme Moesje”.

„En mag ik maatje dan niet even zien?” vroeg de kleine met zachte stem.

„Nee, lief kind, dat kan nu niet. De dokters zouden het niet toestaan, want je maatje is aan een vreeselijke ziekte, de cholera, gestorven en die is erg besmettelijk.”

Nu begon het arme kind nog heviger te snikken, doch mevrouw Winkelman nam haar mee naar een aangrenzende kamer en kleepte haar netjes aan, terwijl zij nogmaals alle moeite deed de diepbedroefde Louise te troosten.

Weldra kwam Louise in haar mooiste japonnetje, maar nog altijd huilende te voorschijn. Zij stapte met haar papa in een gereedstaande dos-à-dos en reed naar het hospitaal.

Daar kreeg zij van haar pa een krans van immortellen, dien zij op de kist mocht leggen.

Kort daarop werd de lijkbaar door eenige oppassers

dige menschen, die zich het lot van de arme Louise aantrokken. Den volgenden morgen moest sergeant Kersten bij kapitein Van der Belt wezen. De kapitein en ook mevrouw Van der Belt betuigden hem hun groote deelneming in zijn smartelijk verlies en verzochten de kleine Louise dikwijls bij hen te zenden. Zij zelf hadden tot hun grooten spijt geen kinderen, doch als mevrouw alleen was, wat nog al dikwijls gebeurde, vereenigde zij gewoonlijk de lieve kindertjes van burens en kennissen om zich heen. Louise zou dus ook altijd welkom zijn.

Het deed den liefhebbenden vader goed zooveel deelneming te ondervinden en met een traan in de oogen beloofde hij mevrouw Van der Belt, dat hij Louise dikwijls bij haar zou zenden.

Toen hij thuis kwam, vertelde hij Louise dadelijk het goede nieuws.

De kleine meid had al zooveel liefs van mevrouw Van der Belt gehoord, dat zij de uitnoodiging als een groot voorrecht beschouwde, en met stralende oogen riep zij dan ook uit:

„O, wat is dat prettig. Ik weet, dat mevrouw heel lief is. Ik wil graag naar haar toe. Wat jammer, dat ze Jetje ook niet heeft gevraagd. Wanneer mag ik er heen, paatje?”

„Nu, we zullen eens zien. Zondagmorgen bijvoorbeeld. Je moet haar dan maar eens vertellen, dat Jetje je liefste speelkameraadje is. Ik geloof zeker, dat mevrouw haar dan ook wel eens zal vragen.”

Den eerstvolgenden Zondag bracht sergeant Kersten zijn dochtertje zelf bij den kapitein. Mevrouw ontving haar heel vriendelijk en hield haar den geheelen dag bij zich.

Tegen den avond liet zij Louise door de baboe naar huis brengen.

Het lieve kind was zoo gelukkig en vertelde zooveel liefs van mevrouw van der Belt, dat Jetje er bijna jaloesch om werd. Dat kwam ook wel een beetje, omdat Louise het grootste nieuws voor het laatst bewaarde.

Mevrouw had haar gevraagd om Jetje een volgende maal mee te brengen en die boodschap maakte haar vriendinnetje overgelukkig.

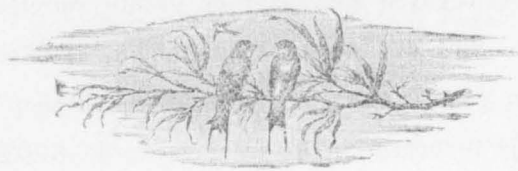
Dien avond hadden de twee speelkameraadjes het bijzonder druk, want Louise had een heele doos vol mooie lapjes meegebracht en daarvan moesten nu allerlei keurige japonnetjes gemaakt worden voor de poppen.

Sergeant Kersten, die met alle aandacht naar het gesnap van de meisjes had zitten luisteren, verheugde zich over de vroolijkheid van zijn dochtertje en hij

voelde zich tot groote dankbaarheid gestemd jegens de twee lieve families, die getoond hadden, dat zij alles wilden doen om Louise zoo weinig mogelijk te laten lijden onder het zware verlies.

„Er zijn toch veel goede menschen op de wereld.” fluisterde hij mevrouw Winkelman in het oor.

Toen boog hij zich naar Louise en drukte een kus op haar lachende wangetjes.

Een prettig feestje en een treurige Sint-Nicolaas-dag.

Het is de vijfde December. Sint-Nicolaas-avond!

Een groot aantal ouders gevolgd door kinderen van verschillenden leeftijd, allen met stralende gezichtjes, begeven zich naar de groote societeit, waar de goede Sint dien avond zijn intocht zal houden.

Wij volgen in gedachten den vroolijken hoop om ook een kijkje te nemen in de fraai versierde feestzaal.

Reeds van verre hooren wij een gegons van kinderstemmen en als wij door de groote deur naar binnentreden, worden onze oogen als verblind door een zee van licht.

Recht voor ons is het tooneel, maar het mooi beschilderde gordijn is nog naar beneden.

Straks wordt er door verscheidene kinderen een aardige operette opgevoerd en de grootste jongens, die zoo gaarne iets willen zien van de toebereidselen, gluren om beurten door een gaatje in het gordijn naar binnen.

Wij zullen onze nieuwsgierigheid maar liever een weinig bedwingen. In de zaal is voorloopig genoeg voor ons te zien.

Op een rij langs den muur staan verscheidene kraampjes, waarin een rijke verzameling van het fraaiste speelgoed is uitgesteld. Groot en klein staat er naar te kijken en allen zoeken in gedachten datgene uit, wat ze het liefst zouden hebben.

Sint-Nicolaas heeft niemand vergeten.

Voor de minvermogende kinderen heeft hij reeds een verrassing gebracht. Kijk maar eens, hoe netjes zij er uitzien.

Elk heeft vanmiddag een splinternieuw pakje gekregen. Wat is Sint-Nicolaas toch goed!

Intusschen is de groote zaal stampvol geworden. Vroolijk dwarrelt de jeugd door elkaar. Klein en groot is in de beste stemming, en allen zijn verlangend naar de dingen die komen zullen.

Wat is dat! Waarom verdringen zoovelen zich bij den ingang? Hooren wij daar in de verte de muziek niet? Wat zou er te doen zijn?

„Hij komt, Sint-Nicolaas komt!“ klinkt het van alle kanten en allen begeven zich naar de voorgalerij.

Enkele kleintjes houden zich een beetje angstig aan mama of papa vast.

Al duidelijker en duidelijker is de muziek hoorbaar. Kijk, daar schittert in de verte een licht, nog één en nog één! Nu wordt de donkere weg daarbuiten eensklaps door groote fakkels verlicht.

De optocht nadert. Vooraan loopen de muzikanten te blazen. Daar achter volgt de goede Sint-Nicolaas gezeten op een schimmel. Zijn knecht rijdt naast hem. Honderden en honderden inlanders volgen den stoet.

Al drukker en drukker wordt het in de voorgalerij. Vóór aan de trap staat de hoofdonderwijzer om Sint-Nicolaas te ontvangen.

Eindelijk houden de muzikanten opzij van den ingang halt. Sint-Nicolaas stijgt af en treedt binnen.

„Dag beste mijnheer Sint-Nicolaas”, zegt de hoofdonderwijzer. „Hoe maakt U het? Wij zijn erg blij, dat U ons niet vergeten heeft”.

„Zoo, zoo”, zegt de goede Sint met zware stem en terwijl hij naar alle kanten rondkijkt. „En zijn hier veel brave kindertjes?”

Heel veel, Sint Nicolaas”, antwoordt mijnheer. „Gaat U maar binnen, dan kan u ze allen beter zien.”

Door al de kinderen gevolgd, stapt de grijsaard de zaal in en neemt plaats op een grooten armstoel. Zijn knecht gaat achter hem staan. Hij kijkt zóó grimmig

en is zóó zwart, dat de meeste kinderen het niets op hem begrepen hebben.

Nu ziet Sint-Nicolaas de zaal rond en spreekt met forsche stem tot de kinderen:

„Lieve kindertjes, ik hoor met genoegen van mijnheer, dat er vele zoete kinderen onder u zijn.

Mijnheer heeft mij dat ook reeds geschreven en zoo ben ik nu hier gekomen om voor u allen iets te brengen. Ik kon natuurlijk niet alles zelf dragen en daarom hebben mijn knechts reeds veel hier gebracht. Daar, in die kraampjes hebben zij het uitgesteld. Alleen een zak met suikertjes kon deze knecht nog meebrengen. Straks zult ge allen een handvol uit den zak mogen halen.

En als de zak dan leeg is Ja, dan moeten daar eigenlijk de stoute en luie kinderen in.

Want mijnheer heeft mij in zijn brief ook de namen van een paar ondeugende jongens genoemd.

Ik zal nu maar niet zeggen, wie het zijn, doch raad hen aan voortaan beter op te passen, want als ik een volgenden keer weer zulke dingen hoor, dan moeten de boosdoeners in den zak. Dan helpt er niets aan!

En nu kindertjes moet ge van avond maar veel pret maken. Ik heb geen tijd om lang te blijven, want ik moet nog een heele reis doen. Ik wil alleen nog een

poosje uitrusten en dan ga ik weer weg. Ondertusschen wilt jelui zeker wel eens mooi liedje voor mij zingen?"

Al de kinderen gaan om mijnheer staan en daar begint het:

»Luid klinke 't blijde feestgezag,

Luid klinke ons vroolijk lied;

Wij zingen blij en weltevree,

— Wie dóet niet gaarne met ons mee?,—

Ter eere van Sint- Nicolaas."

Het liedje is uit en de zwarte knecht houdt den kinderen den grooten zak met suikertjes voor. Nu verdringen zich allen om den knecht en de kleine handjes tasten in den voorraad suikertjes. Elk krijgt zijn deel en de goede Sint kijkt met welgevallen naar de dartele jeugd.

Eindelijk is de zak leeg. Langzaam rijst Sint- Nicolaas op en steunende op zijn gouden staf verlaat hij door al de kindertjes gevolgd de feestzaal. Buiten gekomen groet hij de kleinen heel vriendelijk en stijgt te paard.

„Lang leve Sint-Nicolaas"! roept nu mijnheer en meer dan honderd kinderen laten daarop driemaal een luid „hoera" hooren.

De goede man rijdt weg, de kinderen gaan weer binnen en opnieuw begint de pret.

Er worden heerlijke boterhammen en Sint-Nicolaasgebak uitgedeeld. Een paar bedienden loopen de zaal rond met groote schenkbladen, waarop glazen met lekkere stroop staan en terwijl de kleinen zich aan al dat lekkers te goed doen, gaat het opeens: Tingeling! Tingeling! Tingeling!"

Groot en klein verdringt zich nu bij het tooneel, vanwaar dat geluid kwam, doch achter het gordijn blijft alles stil.

Maar de kinderen weten nu, dat het comédie-stukje spoedig zal beginnen. De jeugdige spelers zijn dan ook nergens te zien. Zij worden door eenige dames aangekleed.

Tien minuten verloop. Enkele kleine kindertjes knabbelen nog rustig aan een stuk koek. De grooteren denken nu niet meer aan eten en drinken, maar wachten met ongeduld op het oogenblik, dat het groote gordijn naar boven zal worden gehaald.

„Tingelinggeling! Tingelinggeling"! klinkt het nu weer en langzaam gaat het gordijn de hoogte in. Allen zien vol bewondering op het tooneel. Wat een pracht! Wat een licht! Een prinses zit daar omringd door een groot aantal hofdames. In de verte klinkt een vroolijk jagerslied.

Wat zijn die dames toch prachtig gekleed!

Al spoedig valt ons oog op de kleine Louise. Hoe aardig ziet zij er uit. Hoe lief staan die lange krullen bij de japon van witte zijde!

Een doodsche stilte heerscht in de zaal. Zelfs de kleinste kindertjes kijken met open mond naar het tooneel, naar al die schoone dames en luisteren met welgevallen naar het lieve gezang.

Allen verlustigen zich in het mooie spel der jeugdige comedianten, allen luisteren met aandacht naar de lieve stemmen, en als eindelijk het stukje uit is en het groote gordijn weer naar beneden gaat, dan klinkt er plotse-ling een luid „hoera“ door de zaal, dan klappen de heeren en dames en kinderen om het hardst in de handen. En als kort daarop de kleine comediespelers weer in de zaal verschijnen, worden zij opnieuw toegejuicht en bewonderd en menige mama zien wij haar dochtertje hartelijk de hand drukken onder de woorden: „Prachtig, mijn kind wat heb je toch mooi gespeeld!“

Intusschen doen weer allerlei andere lekkernijën de ronde en de vroolijke jeugd tast van alle kanten geducht toe. Alleen de heele kleintjes hebben geen trek meer. *Klaas Vaak* heeft reeds zand in hun oogjes gestrooid. Moede hangt het hoofdje op den schouder van pa of ma, de oogjes vallen bijna toe.

Enkelen zijn reeds ingeslapen. Zij worden zelfs niet wakker van de muziek, die nu een vroolijke polka speelt, noch van het jubelen en dansen der groote kinderen, die nog aan geen slapen denken.

Nog een half uurtje en het kleine, slaperige grut kan de zaal verlaten om thuis in een lekker zacht bedje van dezen heerlijken Sint- Nicolaas-avond te gaan droomen. In elk tentje staat reeds een jonge dame, die geholpen door een heer, het speelgoed onder de kleinen zal verloten.

„De tombola begint!“ klinkt het van verschillende kanten en allen spoeden zich naar het tentje, waar zij iets hopen te krijgen.

De loterij begint. De heeren in de tentjes lezen met luide stem de namen der kinderen af, dan treden deze vooruit en halen een nummer uit een groote stopflesch, welke de jonge dame in de hand houdt. De heer neemt het papiertje over, leest het nummer op, zoekt den prijs, die er bij behoort en reikt hem over aan het kind, dat het nummer getrokken heeft.

Het is nu een drukte van belang. De getrokken prijzen worden bekeken, bewonderd en daarna in veiligheid gebracht. Meer dan honderd hartjes popelen van vreugde of ongeduld en als eindelijk de loterij is afge-

loopen, wordt er nog een geruimen tijd over al het mooie speelgoed gepraat.

Enkelen zijn niet erg in hun schik, omdat ze niet gekregen hebben, wat ze verlangd hadden, doch de meesten springen en jubelen van vreugde en brengen hun schat in veiligheid bij papa of mama om daarna lustig te dansen op de tonen der muziek.

Doch wij zouden de kleine Louise door de drukte geheel en al vergeten. Waar zou ze zijn? O, ik zie haar al, daar ginds staat zij bij haar papa.

Zij is zeer in haar schik. Nu, daar heeft zij ook wel reden voor. Zie eens, wat haar papa in de hand houdt. Een keurige schooltasch, zooals er in geen enkelen winkel te Kota-Radja een te krijgen is.

Toevallig had Louise daar zeer naar verlangd, want de hare is oud en versleten. Zij heeft dus wel reden om tevreden te zijn.

Wip, daar is de aardige meid alweer weg. Zij zoekt Jetje op en de twee vriendinnetjes beginnen een walsje. Jetje is ook in haar schik.

Zij heeft een groote pop gekregen, haast even mooi als die, welke Louise van Mevrouw Van der Belt heeft.

De muziek houdt op, de wals is uit. Arm in arm wandelen Louise en Jetje nu door de zaal.

Mevrouw glimlachte eens en antwoordde: „Vechten moet hij, zoolang hij soldaat is. Elk militair moet mee ten oorlog als hem dat gelast wordt.”

„Dan wilde ik maar liever, dat men papa geen ridder-orde gaf”, sprak Louise, „maar dat men hem dan ook niet meer liet vechten. Ik ben toch zoo bang voor den oorlog.”

„Ja, lieve Louise”, antwoordde mevrouw, „ik heb het ook niets op dat vechten begrepen. Maar laten wij nu dankbaar zijn over de goede tijding. De Atjehers in het Edische zijn weer overwonnen, zij liet dan ook ten koste van veel bloed. Ik heb innig medelijden met de arme gewonde soldaten en niet minder met de ongelukkige Atjehers, die zwaar verminkt in hun kampongs terugkeeren en geheel verstoken blijven van geneeskundige hulp.

Als ik iets te zeggen had, zou er nooit oorlog zijn, doch nu mij die macht niet gegeven is, kan ik niets anders doen dan medehelpen om het lijden van onze gewonde soldaten te verzachten. De boot die van morgen is aangekomen, heeft de zwaargewonden meegebracht. Zij zijn nu allen in het hospitaal onder behandeling van knappe geneesheeren. Straks zullen wij naar een paar winkels gaan en daar eenige versnaperingen koopen voor die arme menschen. Ik wet, dat wij hen daar zeer gelukkig mee maken.

Doch ik zou haast vergeten je nog een goed nieuws uit den brief te vertellen. Overmorgen komen de troepen uit Edi terug. Je zult papa dus spoedig weerzien."

Deze tijding maakte de kleine Louise zoo gelukkig, dat zij in het rond danste van plezier. En de vreugde vermeerderde nog, toen Mevrouw haar beloofde, dat ze mee naar Olch-leh mocht om den kapitein en haar papa af te halen.

Twee dagen later zat Louise ten aanschouwe van een groot aantal door de zon gebruiide militairen op de knie van haar papa aan boord van het stoomschip Gouverneur-Generaal „s Jacob". Zij was zoo overgelukkig nu zij haar paatje weer terug had, dat zij alles en allen om zich heen vergat.

En sergeant Kersten zag met een liefdevollen blik zijn „klein meisje" in de donkere kijkers, terwijl zijn hand zachtjes over haar golvende haren streek en allerlei lieve namen over zijn lippen kwamen.

Het was een van de gelukkigste oogenblikken uit hun leven.

Waarom was ook nu weer de vreugde van zoo'n korten duur? Was Louise dan werkelijk voor het ongeluk geboren?

De rampen van den Oorlog.

Het was in den nacht van 25 op 26 Juli. Geheel Kota-Radja was in diepe rust. Alleen in een paar kazernes waren alle kribben leeg. Doodstil stonden de soldaten er voor. Een paar onderofficieren liepen rond en overtuigden zich of alle manschappen aanwezig waren.

„Aantreden"! klonk daarop fluisterend het bevel van een kapitein en alle officieren en onderofficieren herhaalden het. In een ommezien stonden alle soldaten in het gelid op het plein voor de kazerne en kort daarna marcheerden zij bijna onhoorbaar naar het station. Het geheele bataljon stapte in een gereedstaanden trein en voort ging het naar Kota-Pahama.

Alvorens den lezers het doel van den tocht mede te deelen, moet ik eerst iets van Kota-Pahama vertellen.

Rondom Kota-Radja liggen van afstand tot afstand groote bentengs, waarin soms honderd en meer soldaten verblijf houden. Zij moeten zorgen, dat de Atjehers niet onverwachts een aanval doen op Kota-Radja. Bijna al die posten zijn met de spoor te bereiken. Een van de

verst verwijderde was destijds Kota-Pahama, waar de troepen, welke wij bovenzagen vertrekken, vroeg in den morgen van 26 Juli aankwamen. Niemand te Kota-Radja, behalve de Generaal en enkele officieren, wist iets van dien nachtelijken tocht.

Wat moest dat geheele bataljon dan te Kota-Pahama doen?

Ik zal het u vertellen:

Op eenigen afstand van Kota-Pahama hadden de Atjehers een zeer sterke benteng gebouwd. Daaruit werd onze post elken dag zwaar beschoten, zoodat er dikwijls soldaten gewond werden. Om hieraan een einde te maken, had de commandant van Kota-Pahama den Generaal voorgesteld in alle stilte een bataljon te zenden, ten einde den vijand uit zijn benteng te verjagen. Hij zelf zou het bataljon den weg wijzen en als de Atjehers verjaagd waren, moesten er eenige genie-soldaten komen om de geheele benteng met kruid en dynamiet in de lucht te doen springen. Reeds vroeg in den morgen trok dus het geheele bataljon op de benteng der Atjehers aan. De genie-soldaten en eenige infanteristen vertrokken langs een anderen weg met het doel om zich later bij den hoofdtroep te voegen. De Atjehers waren echter op hun post en ze schoten zoo hevig op den hoofdtroep, dat deze gedwongen werd terug te trekken.

De genie-soldaten liet men echter rustig voorttrekken, doch toen zij dicht bij de benteng waren, sprongen er op eens honderden Atjehers uit de struiken te voorschijn en vóórdat onze soldaten goed aan verdediging konden denken, was het grootste gedeelte reeds gesneuveld. De nog levenden trokken toen al vechtend terug.

Eén gesneuvelde officier konden zij nog meevoeren, een ander met vele makkers bleef in handen van den vijand.

Dat alles gebeurde vóórdat nog iemand te Kota-Radja wist, dat er troepen waren uitgetrokken om tegen de Atjehers te vechten.

Louise en alle andere kinderen gingen dien morgen als naar gewoonte naar school. Tegen half negen was er echter op den weg een buitengewoone drukte te bespeuren. Cavaleristen te paard reden af en aan om orders bij de officieren te brengen. Geheele troepjes soldaten kwamen druk pratende uit de cantine en spoedden zich naar de kazerne. Dat er iets bijzonders gebeurd was begreep ieder.

De generaal had intusschen per telefoon bericht gekregen van het groote ongeluk, dat onze soldaten getroffen had. Hij besloot daarom onmiddellijk meer soldaten te zenden, want vóór het avond was moest de vijand verjaagd zijn.

Toen de kinderen om negen uur op de speelplaats waren, kwam er opeens een geheel bataljon met de muziek aan het hoofd uit den kraton marcheeren.

Nu was er geen twiifel meer. De soldaten gingen vechten, doch waar? Dat wist niemand.

Louise was intuschen niets op haar gemak, want zij had bij het bataljon, dat naar het station marcheerde, ook haar papa gezien. Hij moest dus weer van haar weg, hij moest opnieuw zijn leven in gevaar stellen. En hij had niet eens afscheid van haar genomen. Louise had den geheelen morgen geen lust in het leeren. Zij was blij, toen de school uitging.

De jongen van mevrouw Van der Belt stond haar op te wachten.

„Mevrouw zegt, dat nonni bij haar moet komen”, sprak de bediende, terwijl hij de lei van haar overnam. Louise volgde hem zwiiggend naar het huis van den kapitein. Zij was zoo diep bedroefd, het arme kind!

Bij mevrouw Van der Belt vond zij maar weinig of geen troost. Deze toch was al even ongerust als Louise, want ook haar man was naar Kofa-Pahama vertrokken. En dan, zij wist al, dat er vroeg in den morgen verscheidene soldaten en ook twee officieren waren gesneuveld, zij wist, dat de benteng der

Atjehers nu door de onzen zou bestormd worden.

Zij had dus wel reden om zich zeer bezorgd te maken en vele andere dames met haar.

Tegen den middag moest er al weer een nieuw bataljon naar Kota-Pahama. Dat maakte de ongerustheid nog grooter.

Die vreeselijke spanning duurde tot het vallen van den avond. Niemand had iets van de gevechten gehoord, maar ieder had reden om het ergste te vreezen. Eindelijk kwam er tegen zes uur bericht, dat de vijandelijke benteng, na herhaalde keeren bestormd te zijn geweest, was ingenomen. Honderden Atjehers hadden het leven verloren, maar ook onze troepen hadden zwaar geleden. Wij telden meer dan twintig dooden, waaronder eenige officieren, en ruim honderd gewonden.

Hoe werd bij die treurmare geheel Kota-Radja opeens in rouw gedompeld! Wel had de vijand voor onze wapenen moeten wijken, wel was hij voorgoed uit zijn sterke benteng verjaagd met achterlating van vele dooden, wapens, en patronen, maar al die dooden en gewonden! Was de overwinning niet al te duur gekocht?

Oud en jong, geheel Kota-Radja, kwam op de been. Alles stroonden naar het station, waar straks de zegerierende soldaten zouden aankomen.

De stationschef werd bestormd met vragen, maar kon slechts weinig vertellen. Hoe de gesneuvelde officieren heetten, wist men al.

Arme dames, hoe vreeselijk was haar lijden, toen zij de treurige tijding vernomen hadden! 's Morgens hadden zij met de beste wenschen afscheid genomen. Helaas, om haar echtgenooten niet dan levenloos terug te zien.

Nergens heerschte op dat oogenblik echter diepere smart, dan in het huis van Kapitein Van der Belt. Een hoofdofficier had mevrouw persoonlijk bericht gebracht, dat haar man licht gewond was. „Een kogel had hem in den arm getroffen. Sergeant Kersten dit ziende, was onmiddellijk toegesneld om zijn kapitein te redden, doch vóór hij eenige hulp kon verleenen, stortte hij zelf zwaar gewond ter aarde. Een kogel had den dapperen man het hart doorboord. De kapitein, daarop door een paar fuseliers ontzet, kon zijn redder nog even de hand drukken en een paar woorden toespreken.

Toen blies Sergeant Kersten den laatsten adem uit. Ik waag er mij niet aan de smart te beschrijven, waaraan mevrouw Van der Belt, maar bovenal de ongelukkige Louise ten prooi was. De lezer kan zich haar toestand dan ook wel voorstellen. Of ziet hij haar niet levendig voor zich, die diepbedroefde mevrouw met de ongeluk-

kige Louise in haar armen. Hoort hij niet, hoe de dankbare echtgenoot het dochttertje van den redder haars gemaals troostend en medelijdend toespreekt, hoe zij den heldhaftigen vader roemt en prijst, hoe zij Louise tracht gerust te stellen met de belofte, dat zij en de kapitein voortaan een moeder en een vader voor haar zullen zijn en dat zij tot aan haar dood voor haar zullen zorgen?

Doch de lezer zal dan ook begrijpen hoe Louise op dat oogenblik voor al die troostrijke taal ongevoelig bleef. Zij jammerde slechts om haar dierbaren papa, om hem, dien zij nooit meer zou terug zien. Zij huilde en snikte en weeklaagde uren en uren achter elkander en viel ten laatste van vermoeidheid in een diepen slaap. Bleek en ontgaan, als een zware zieke lag zij daar neder onder de hoede van de goede mevrouw Van der Belt, toen de zegevierende troepen laat in den avond terugkeerden.

De gewonden werden onmiddellijk naar het hospitaal vervoerd en daar met de meeste zorg verpleegd.

Hoe gaarne had mevrouw Van der Belt ook naar het hospitaal gesneld om er haar man op te passen doch de toestand, waarin Louise zich bevond, liet niet toe dat zij zich een oogenblik verwijderde. De geruste slaap van het kind was gevolgd door een angstig ijlen.

Haar lijden was zoo vreeselijk, dat mevrouw telkens in hevige snikken losbarstte. Gelukkig voor mevrouw waren de berichten, die zij van haar man kreeg zeer gunstig. Zij had den huisjongen met een brief voor hem naar het hospitaal gezonden en hij was spoedig teruggekeerd met een antwoord door den kapitein zelf geschreven. Hij had alleen een weinig pijn in den linker arm, doch was overigens heel wel. De wond had weinig te beteekenen, zoodat hij binnen een paar dagen uit het hospitaal ontslagen hoopte te worden. Hij roemde ten zeerste het heldhaftige gedrag van sergeant Kersten, doch was diep bedroefd over diens dood. Hij spoorde zijn vrouw aan toch vooral goed voor de arme Louise te zorgen.

Nu, ook zonder de aansporing van den kapitein zou mevrouw Louise geen oogenblik hebben verlaten.

En zooals we gezien hebben, had het kind wel een goede verzorging noodig. Den geheelen nacht bleef de koorts aanhouden en in al dien tijd gunde mevrouw zich geen oogenblik rust. Zij bleef onafgebroken bij het ziekbed waken en eerst den volgenden morgen stond zij haar taak af aan een dame, die naast haar woonde. Doch ook nu dacht mevrouw Van der Belt nog aan geen slapen. Zij kleedde zich aan en reed naar het hospitaal

om haar gewonden man te bezoeken. Gelukkig vond zij hem in goeden welstand. Nu was zij tenminste omtrent hem gerust, nu kon zij verder al haar zorgen aan Louise besteden.

Van het hospitaal reed zij naar verscheidene kennissen, die zij alle verliet met eenige bloemen. Thuis gekomen ging zij eerst naar Louise kijken. Deze was nog altijd aan het ijlen. Daarna maakte zij van al de bloemen een prachtigen krans en deze werd naar het hospitaal gezonden met verzoek hem op de kist van sergeant Kersten te leggen.

Reeds den dag na de begrafenis der gesneuvelden mocht kapitein Van der Belt naar zijne woning terugkeeren. Hij was nog wel niet hersteld, doch de wond zou wel langzaam genezen en de dokters begrepen, dat hij het in zijn eigen huis prettiger zou vinden, dan in het hospitaal.

Zoo kreeg mevrouw Van der Belt twee zieken op te passen, want Louise was nog lang niet hersteld. Voortdurend kwamen de ijpende koorts en dan riep zij maar steeds om haar papa. De oogenblikken, dat zij geen koorts had, lag zij doodsbleek en met opengesperde oogen in haar bedje. Vroeg mevrouw haar iets, dan antwoordde zij ternauwernood. De enkele

bezoekers hadden wel van droefheid willen schreien, wanneer zij het vroeger zoo levenslustige kind daar zagen liggen. Het was bijna niet mogelijk de lieve Louise in de zware zieke te herkennen. Ieder had diep medelijden met de ongelukkige wees en mevrouw Van der Belt maakte zich zoo ongerust, dat zij den dokter telkens vroeg, of Louise nog wel ooit beter zou worden.

Dan antwoorde deze gewoonlijk: „Maak u maar niet ongerust mevrouw. Over een paar dagen zal de koorts wel ophouden en dan wordt Louise ook weer spoedig de onde. Zij zal in den beginne wel heel zwak zijn, doch dat is met versterkende middelen spoedig te herstellen. Op u mevrouw rust dan vooral de zware taak om het kind afleiding te bezorgen. Tracht haar den geheelen dag aangenaam bezig te houden, opdat zij niet te veel aan haar papa denkt”.

En het was, zooals de dokter gezegd had. Louise werd langzamerhand beter. Een week na het vreeselijke gevecht was de koorts voor goed geweken. Louise begon gerust te slapen. Zij was echter zóó zwak geworden, dat het haar niet mogelijk was op te staan.

Nog wel een week moest zij het bed houden en toen was zij weer sterk genoeg om gesteund door mevrouw van de slaapkamer naar de voorgalerij te loopen.

Mevrouw was den geheelen dag bij haar. Zij hield de zieke aangenaam bezig en zoo dacht Louise zelden meer aan het groote ongeluk, dat haar getroffen had.

Het was net of het kind geen enkele herinnering meer had van alles, wat er vóór haar ziekte gebeurd was, en dat was maar goed ook, want daardoor werd haar nu veel leed bespaard.

Elken dag ging Louise vooruit en weldra had zij haar vroegere gezondheid weer terug.

Op zekeren avond, toen zij met de familie Van der Belt in de voorgalerij zat, begon Louise opeens weer over haar papa te praten.

„Mijnheer”, vroeg zij aan den kapitein, „zou papa ook veel geleden hebben, of was hij dadelijk dood”?

„Hij heeft een schot door het hart gehad en was dadelijk dood, zoodat hij wel geen pijn zal hebben geleden. Maar waarom vraag je dat zoo”?

„Och, ik wilde het maar alleen weten. Het is voor mij zoo prettig te kunnen denken, dat papa niet geleden heeft. Nu kan ik mij ook voorstellen, hoe hij er uitgezien heeft, toen hij dood was”.

„Het was een mooie doode. Hij had een glimlach op de lippen en zijn trekken waren onveranderd”, sprak de kapitein.

„Zoo heb ik hem mij ook voorgesteld”, zei Louise altijd even ernstig. „Maar zeg mij nu eens, hoe is het met ons huis gegaan, is daar alles nog hetzelfde?”

„Zeker niet, kind”, antwoordde de kapitein „alles wat voor jou eenige waarde heeft, hebben we hier gebracht en de rest is op de vendutie verkocht. Die vendutie is eenige dagen geleden gehouden. Alle officieren en burgers waren er bij, want allen wilden iets koopen.

De geheele inboedel was niet meer dan 300 gld. waard, doch hij heeft 2500 gld. opgebracht. Er waren koopers, die b. v. voor een inktpot 25 gld. gaven, voor een linaal 10 gld. enz. Zoo worden de nabestaanden van gesneuvelde militairen altijd geholpen”.

„Zijn de portretten van pa en ma ook verkocht?” vroeg nu Louise.

„Zeker niet kind”, antwoordde mevrouw snel, „die heb ik bewaard. Ze staan met enkele andere dingen in de kast van je slaapkamer?”.

„Mag ik ze eens zien?” vroeg Louise.

„Natuurlijk kind”, en weinige oogenblikken later kwam mevrouw er mee aandragen.

Louise staarde heel lang op de beide beeltenissen en barstte toen opeens in hevig snikken los.

Mevrouw en de kapitein hadden dit verwacht.

Zij hadden beiden ook wel willen schreien, doch zij begrepen, dat zulks geheel verkeerd zou zijn, want Louise zou dan nog treuriger gestemd worden. Zij hielden zich dus goed en trachtten Louise afleiding te bezorgen wat hun ook gelukte. Het arme kind werd kalm en sprak dien avond niet weer over haarlieve ouders. Een paar dagen later begon zij er echter opnieuw over.

„Mevrouw,” sprak „Louise, ik zou zoo gaarne eens naar het kerkhof gaan om bloemen te strooien op het graf van papa en ook om te zien, of dat van mama goed onderhouden wordt!”

„Heb dan nog eenige dagen geduld, Louise,” antwoordde mevrouw. „Ik heb van den kapitein gehoord, dat men bezig is een prachtig monument op het graf der gesneuvelden van 26 Juli te plaatsen. Als dat klaar is, zullen wij er op een Zondagmorgen heen wandelen.”

„Een monument, mevrouw, wat is dit?”

„Dat is een prachtige steen van marmer, die op het graf wordt gezet en waarin de namen der gesneuvelden staan gebeiteld.

„Zijn dan al de gesneuvelden in één graf begraven mevrouw?”

„In één graf nu juist niet, maar toch allen naast elkander, zoodat men met één grooten steen al de

graven kan bedekken.”

„Wanneer zou dat monument klaar zijn mevrouw?”

„Ik denk wel over een week, want ze zijn er al lang mee bezig. Wij kunnen dus Zondag over acht dagen naar het kerkhof gaan, als het tenminste goed weer is.”

Louise was tevreden gesteld en sprak de eerste dagen niet weer over haar papa, maar toen het weer Zaterdag was geworden, vroeg zij:

„Gaan wij nu morgen naar het kerkhof mevrouw?”

„Ja, kind, als het goed weer is, zullen wij morgen vroeg al om zes uur van huis wandelen, dan zijn wij terug voordat het erg warm is.”

Louise was zeer verheugd over mevrouws antwoord. Zij slenterde dien middag den tuin door en plukte links en rechts de schoonste bloemen af, die zij met eenig groen tot een prachtige ruiker schikte. Ook vroeg zij mevrouw verlof om een stek van een witte roos te mogen meenemen, wat haar natuurlijk toegestaan werd.

Den volgenden morgen was de familie Van der Belt al heel vroeg met Louise op het kerkhof. Men hield het eerst stil voor een prachtige graftombe, waarop al de namen der gesneuvelden van 26 Juli waren uitgehouwen. Louise staarde eenige oogenblikken aandachtig naar het monument.

Zij zocht den naam van haar goeden papa. Toen zij dien gevonden had, trad zij nader en legde den prachtige ruiker juist boven de plaats, waar die naam stond, vervolgens riep zij een werkmans en verzocht hem een gat in den grond te graven op een plekje, dat zij aanwees. Toen het klaar was, plantte zij er eigenhandig de rozestek in.

De familie Van der Belt had dat alles zwijgend aangezien. Mevrouw was geheel onder den indruk en wischte van tijd tot tijd de tranen uit de oogen. Louise bleef ernstig en toen zij met haar werk gereed was, nam zij mevrouw zachtjes bij de hand en bracht haar bij het graf harer moeder. Er lag een kleine steen op en er voor groeide een rozestruik met bloeiende rozen. Louise strooide eenige bloemen over het graf, trok links en rechts eenig onkruid uit en verwijderde zich toen langzaam, terwijl haar droevige oogjes zich met tranen vulden.

Men wandelde verder over het kerkhof en bleef hier en daar een oogenblik stilstaan bij een graftombe, die door haar bijzondere schoonheid de aandacht trok. Lang, heel lang slenterde het drietal zoo door de sombere lanen en geen wonder: Daar is in geheel Indië, ik zou haast zeggen op de

geheele wereld, geen kerkhof, dat op den bezoeker een dieperen indruk maakt dan dat van Kota-Radja. Het is een prachtige tuin met heesters en bloemen versierd en waartusschen honderden groote en kleine monumenten verborgen zijn. En onder die graftomben, opgericht door ouders en vrienden, rusten bijna allen militairen, helden, die hun leven voor het vaderland hebben gelaten. Lees slechts de opschriften der vele monumenten en steeds treft U dat zelfde: „*Gesneveld den . . . Mei, 18 . . . bij de bestorming van de vijandelijke benteng . . .*”, of „*Gestorven tengevolge zijner bekomen wonden in het gevecht bij . . . den . . . September 18 . . .*”

Ja overal, waar men het oog wendt, rusten helden, helden in de kracht hunner jaren gevallen op het veld van eer. Overal wordt men herinnerd aan de vele bloedige gevechten uit den Atjeh-oorlog, die nu reeds meer dan twintig jaren de grootste krachtsinspanning van het Indische leger vordert.

Daarom verwondert het ons ook niet, dat de familie Van der Belt en Louise zoolang tusschen de talrijke monumenten rondwandelden en dat zij allen zeer treurig gestemd waren, toen zij den doodenakker verlieten.

„Wat is de oorlog toch een vreeselijk kwaad,” sprak mevrouw onder het huiswaarts keeren.

Ja, maar toch ook een noodzakelijk kwaad,” vulde de kapitein aan, „althans in Indië, want wat zou er hier van ons allen terecht komen, indien het dappere leger niet elk oogenblik klaar stond om oproerige inlanders te straffen?”

„Maar zijn wij Hollanders niet dikwijls zelf de schuld er van, dat de inlanders, uit den aard zoo zacht en gedwee, wel eens oproerig worden?”, vroeg nu mevrouw.

„Dat is een zeer moeilijke vraag”, antwoordde de kapitein, „Wij kunnen het met den besten wil niet iedereen naar den zin maken. Als alle menschen goed en verstandig waren, zouden we zeker ook in Indië nooit bevreesd voor oorlog hoeven te zijn. Wie dus een vijand van den oorlog is, kan niet beter doen, dan zich als levenstaak te stellen mede te werken om zijn evenmensch gelukkig te maken.”

„En, hoe is het afgelopen?” vroeg mevrouw Van der Belt op zekeren morgen aan haar man, terwijl deze nog bezig was den koetsier te betalen, die hem thuis had gebracht.

„Het is mis”, antwoordde de kapitein op treurigen toon.

„Mis!” herhaalde mevrouw, hoe bedoel je dat?”

„Afgekeurd voor alle militaire diensten”, vervolgde de kapitein, „mijn arm zal altijd een beetje stijf blijven. Het is vreeselijk. Ik had zoo stellig gehoopt het volgende jaar majoor te worden en nu moet ik den dienst met pensioen verlaten. En dat is nu alleen te wijten aan zoo 'n niets beduidend wondje. Het is treurig, allertreurigst.”

„Dat kan ik nu juist niet vinden”, hernam mevrouw.

„Ik begrijp best, dat jij wel graag met zoo'n gouden kraag zoudt willen pronken en dat je dus den dienst nog niet moe bent, doch wat mij betreft, ik ben er hoegenaamd niet bedroefd over, dat je gepensionneerd wordt, te meer

omdat het pensioen met de smartegelden verhoogd ruimschoots voldoende is om er netjes van te leven. En dan, laten wij niet vergeten, dat thans een moeilijke taak op ons rust, en om die naar behooren af te werken, is het noodig, dat wij Atjeh zoo spoedig mogelijk verlaten.”

„Een moeilijke taak?” vroeg de kapitein eenigszins verwonderd, „Wat bedoel je eigenlijk?”

„Wel”, hernam mevrouw, „is het niet onze plicht om voortaan een vader en een moeder te wezen voor het dochttertje van den dapperen onderofficier, die zijn leven voor je heeft opgeofferd? Sedert den dood van sergeant Kersten is Louise een wees en het zou al zeer ondankebaar van ons zijn, indien wij haar thans aan haar lot overlieten.”

„Maar, beste vrouw, zulke onmenselijke gedachte is ook nooit in mij opgekomen. Toen ik sergeant Kersten aan mijn zijde zag vallen, dacht ik het eerst aan de ongelukkige Louise. Ik drukte den stervenden vader de hand en beloofde hem plechtig, dat wij voortaan een moeder en een vader voor zijn dochttertje zouden zijn. Of de stervende mij op dat oogenblik verstaan heeft, weet ik niet. Ik heb zijn stem niet meer gehoord. Alleen kwam er een gelukkige trek in zijn geheele wezen en kortdaarop trad de dood in.”

„Ik wist weldat je mijn voorstel, om Louise voor goed bij ons te houden zou, goedkeuren”, sprak mevrouw met bewogen stem. „Doch nu het vaststaat, dat wij ons haar lot zullen aantrekken, moeten wij ook alles doen om haar gelukkig te maken. De eerste vereischte is, dat zij uit deze omgeving weg komt, niet alleen, omdat een langer verblijf op Atjeh te veel treurige herinneringen zou opwekken maar vooral, omdat het op den duur niet mogelijk is hier haar opvoeding met zorg te leiden. Het is mijn vast plan van Louise een heel knap meisje te maken. Zij moet opgroeien tot een jonge dame, die gemakkelijk in haar eigen onderhoud kan voorzien, opdat zij ook na onzen dood, als het noodig is, een fatsoenlijk stuk brood kan verdienen. En om dit doel te bereiken, moeten wij met haar naar Nederland. Het onderwijs voorziet daar geheel in de behoeften, de omgang heeft een gunstigen invloed op de opvoeding en het klimaat maakt het studeeren gemakkelijker. Ziedaar nu ook een voorname reden, waarom ik er niets bedroefd over ben, dat de dokters je voor alle militaire diensten hebben afgekeurd.”

„Nu, vrouw,” sprak de kapitein, „ik ben blij, dat je er zoo over denkt. En eerlijk gezegd, dacht ik te weinig om die lieve Louise toen ik straks zoo treurig was.

Thans begrijp ik ook, dat het in het belang van ons pleegkind is om zoo spoedig mogelijk met haar naar Holland te vertrekken. Ik zal dan nog heden mijn pensioen aanvragen, dan kunnen wij over een maand reeds op reis zijn.

Wij moeten voortaan alleen leven voor Louise, haar geluk zal ook het onze wezen.”

* * *

Nog eer het ongeluksjaar ten einde was, kreeg kapitein Vander Belte en brief van Batavia met het bericht, dat hij gepensionneerd was met den rang van majoor.

Niemand was zeker blijder dan mevrouw. Zij had het leven op andere plaatsen in Indië altijd zeer prettig gevonden, doch sedert haar man op Atjeh was, had zij eigenlijk nog geen enkelen gerusten dag gehad. Altijd die vrees, dat de kapitein onverwachts, zou opgeroepen worden om te gaan vechten tegen de Atjehers, het volk, dat spijt zijn vele gebreken en ondeugden toch haar bewondering afdwong om zijn vrijheidszin. Er waren in de twee jaar, dat zij op Atjeh was, al zooveel officieren gesneuveld, zooveel huisgezinnen in rouw gedompeld.

En was het leven van den kapitein ook niet in groot gevaar geweest? Had sergeant Kersten het zijne niet moeten laten, om dat van den kapitein te redden?

Neen, dan maar liever eenvoudig, maar zonder zorg in Nederland geleefd. Daar konden zij nu ongestoord arbeiden in het belang van hun pleegkind, daar konden zij de opvoeding van Louise op de beste wijze voltooien. En dat was zeker een veel verhevener arbeid dan in een warm en ongezond land als Atjeh te vechten tegen een hardnekkigen vijand.

Een maand later ongeveer bevond kapitein Van der Belt zich met echtgenoot en pleegkind aan boord van het stoomschip „Speelman”, dat zoo net het anker had gelicht om de korte reis naar Padang te ondernemen.

En terwijl het schip statig de schoone haven van Oleh-leh uitstoomde stond het drietal, geleund op de verschansing, zwiingend te staren naar de Atjehsche kust om een laatst vaarwel te brengen aan het land, dat reeds zooveel leed gebracht heeft in menig gezin.

Louise wischte ongemerkt een paar traantjes uit de oogen. Zij dacht aan haar te vroeg gestorven ouders, die daar heel ver achter die wuivende palmen in den schoot der aarde rustten. Zij zou zelfs hun graven nooit weer terug zien.

Den dag na het vertrek van Atjeh zaten mevrouw Van der Belt en Louise geheel alleen op het achterdek van de „Speelman” en terwijl zij met volle teugen de

zoo verkwikkende zeelucht inademden, praatten zij heel ernstig met elkaar, zooals een liefhebbende moeder dat met haar kind kan doen.

„Net een mamaatje met haar dochter”, riep de goe-dige commandant van de boot, toen hij het tweetal van verre zag.

Mevrouw glimlachte, maar het was net of die lach een minder prettige gedachte moest verbergen. Zij staarde eenige oogenblik naar de schoone kust van Sumatra, die nog steeds in het gezicht was gebleven, keek toen Louise met een liefdevollen blik aan en sprak: „Mijn lieve Louise, je weet, dat wij besloten hebben je als een eigen kind op te voeden. Wij willen voor je zijn een vader en een moeder. Beproof jij nu ook eens, of je ons als zoodanig kunt erkennen. Het klinkt zoo stijf, dat „mevrouw” en „mijnheer”. Ik ben voortaan je mama en de kapitein is je papa. Beiden zullen wij al het mogelijke doen om de plaats in te nemen van je te vroeg overleden ouders”.

„Ik mag dus in het vervolg „mama” en „papa” zeggen”? vroeg Louise met stralend gezicht. „O, hoe heerlijk!”.

En zij vloog mevrouw Van der Belt om den hals en kuste haar hartelijk.

Van af dat oogenblik gevoelde Louise, dat zij niet als een arme, ongelukkige wees het leven behoefde in

te gaan. De wreede dood had haar innig geliefde ouders van haar gescheiden, maar twee edele menschenzielen waren hun plaats komen innemen en zij achtten zich gelukkig Louise als hun eigen kind te kunnen liefhebben. Louise had een vader en een moeder weergevonden.

Onder hun bescherming zou zij de reis naar Nederland ondernemen, onder hun leiding zou zij door het leven gaan, en wij kunnen er ons van overtuigd houden, dat zij opgegroeid is tot een verstandige en bekoorlijke jonge dame, die met haar edel hartje veel harten heeft gewonnen.

Of Louise nog wel eens aan het schoone Indië, het land van eeuwig groen en licht zal terugdenken?

Wij twijfelen er niet aan. Doch haar herinneringen zullen zeker van treurigen aard zijn. Maar een zieltje als het hare vergeet ook in tijden van voorspoed en geluk de droevige dagen uit het verleden niet, vooral wanneer die haar het beeld van een liefhebbenden vader en een zorgzame moeder voor den geest roepen.

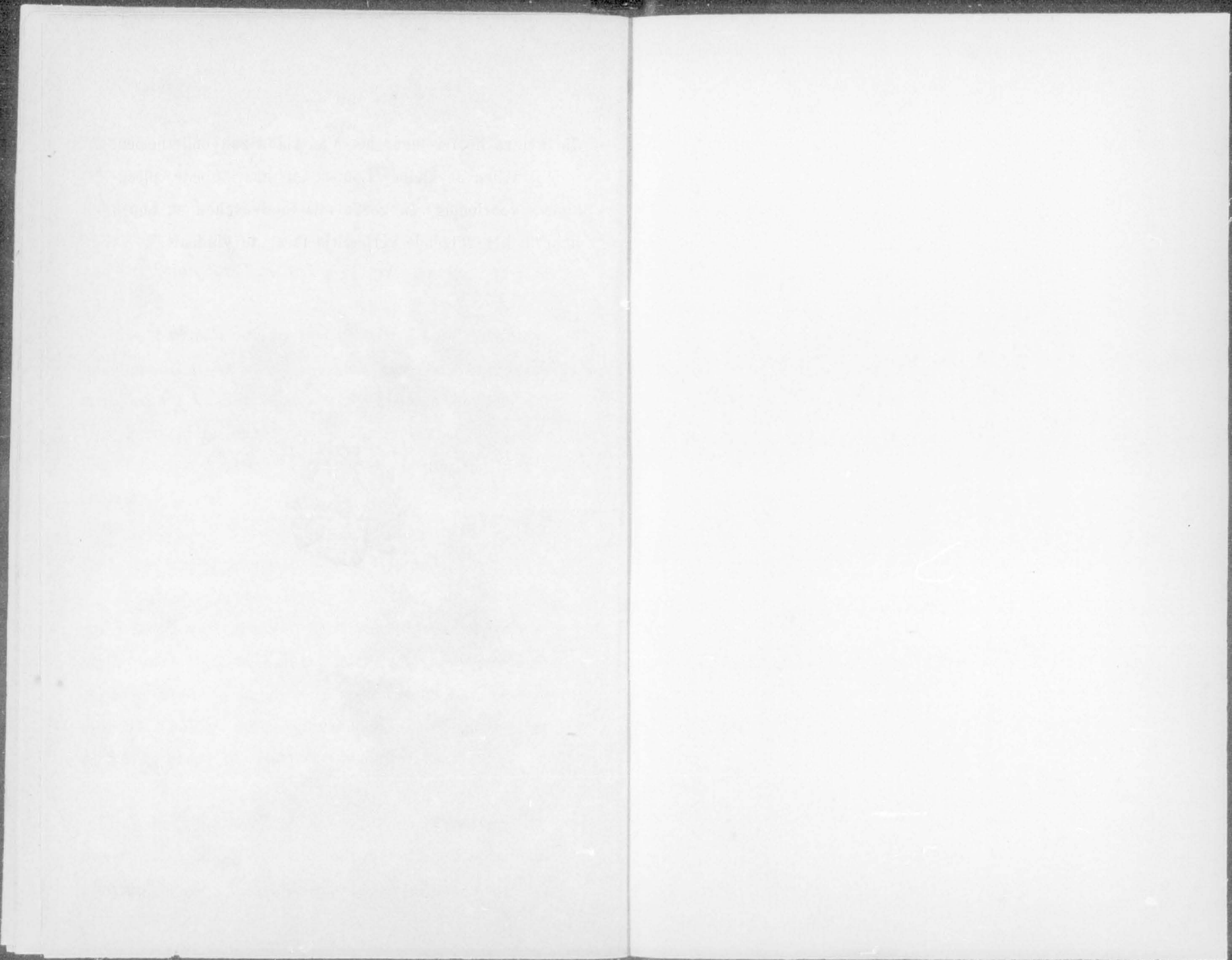
* * *

Toen de „Speelman” op de reede van Padang aankwam, kon kapitein Van der Belt met zijn gezin dadelijk overgaan op de „Prinses Sophie”, een groote mailboot.

die weldra de reis naar het Vaderland zou ondernemen.

Wij willen de kleine Louise en haar goede pleegouders voorloopig een goede reis toewenschen en hopen haar in het volgende verhaaltje terug te vinden.

Genoa